

РЕЦЕНЗИЯ

относно конкурс за „професор“ по научната специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“, обявен в ДВ бр. 99 от 21.11.2025 год. с кандидат доц. д-р Ваня Кръстева Георгиева, за целите на кат. „Икономика“, Аграрен университет – Пловдив.

Рецензент: Проф. д-р Димо Атанасов Атанасов, Аграрен университет – Пловдив, област на висше образование 3.0 Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност "Икономика и управление (селско стопанство)", назначен за член на научното жури със заповед №РД-16-130/26.01.2026 г. на Ректора на Аграрен университет.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата;

Кариерното развитие на доц. д-р Ваня Георгиева се характеризира с последователно академично израстване, и научно-изследователска и преподавателска ориентация в областта на счетоводството, финансовия анализ и аграрната икономика.

Професионалният път на кандидата е свързан с Аграрен университет – Пловдив, където тя последователно заема длъжностите асистент, главен асистент и доцент. Това развитие е съпроводено с активна преподавателска дейност и научни изследвания. Съществен елемент от академичния профил на доц. д-р Ваня Георгиева е приносът ѝ в подготовката на кадри чрез ръководство на дипломанти и докторанти, както и административното ръководство на наложилата се през годините магистърска програма „Финансов мениджмънт и счетоводство“.

2. Общо описание на представените материали.

Доц. д-р Ваня Георгиева е представила списък с научни трудове, чийто общ брой е 60. От тях, публикациите с които е придобита ОНС „доктор“ са 3, а тези с които участва в конкурса за „доцент“ са 29. В настоящия конкурс, тя участва с 28 научни труда, които не повтарят представените за придобиване на ОНС „доктор“ и АД „доцент“:

- *Хабилитационен труд – монография (1 брой)*
- *Публикации с импакт фактор – 18 броя;*
- *Публикации в рецензирани и реферирани научни списания – 1 брой;*
- *Публикации в сборници от конференции – 5 броя;*

финансови модели за екологично селско стопанство" и "Икономически инструменти за кръгова икономика в селските райони: синергия между земеделие, туризъм и зелени данъчни политики". И двата проекта са финансирани от Центъра за научни изследвания, трансфер на технологии и защита на интелектуалната собственост към Аграрен университет – Пловдив.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата. Ролята ѝ за обучението на млади научни кадри.

Ваня Георгиева има над 26 години педагогически стаж. Средногодишната ѝ натовареност, като преподавател, през последните години е около 740 часа. Дисциплините, които води на студенти от бакалавърски, магистърски и докторски програми са: Счетоводство на предприятието, Управленско счетоводство, Отчетност на аграрното предприятие, Административно обслужване на земеделското предприятие, Теория на счетоводството, Корпоративно счетоводство, Счетоводна политика и финансови отчети, Счетоводни информационни системи, Социално и здравно осигуряване, Административно обслужване на туристическото предприятие, Счетоводство и контрол, Счетоводно отчитане на електронните трансакции, Corporate accounting. Научен ръководител е била на 56 дипломанти, от които 5 от ОКС бакалавър и 51 от ОКС магистър. Научен ръководител е и на 5 докторанти, от които 3 са успешно защитили.

5. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.

Научната продукция на доц. д-р Ваня Георгиева е обемна и качествена. От представената справка за цитиранията, могат да се открият 13 научни публикации с 55 цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове. Други 10 публикации са цитирани 13 пъти в монографии и колективни томове с научно рецензиране. 22 цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране имат 11 от публикациите на кандидата в конкурса.

6. Значимост на приносите за науката и практиката.

Приносите са с висока научна и практическа значимост. Те са резултат от последователна, дългогодишна и целенасочена научноизследователска работа и допринасят съществено за развитието на счетоводната наука и икономическия анализ в контекста на устойчивото развитие.

В научен аспект приносите са значими с това, че:

- разширяват и задълбочават теоретичните постановки относно екологичните разходи като обект на счетоводно отчитане, анализ и управление;
- аргументират и обосновават връзките между екологични разходи, икономически растеж, данъчна политика и устойчиво развитие чрез съвременни иконометрични и статистически методи;
- допринасят за развитието на методологията на изследванията чрез комбиниране на счетоводен, икономически, нормативен и количествен анализ;
- обогатяват научната литература с оригинални емпирични резултати, включително първоначални по рода си количествени оценки за българската икономика и земеделие.

Особено положително следва да се оцени систематизирането и критичният анализ на международни стандарти, политики и добри практики, което допринася за по-добро им теоретично осмисляне.

В практико-приложен аспект приносите имат реална и непосредствена приложимост, като:

- предлагат конкретни методики, модели и алгоритми за отчитане, анализ и контрол на екологични, данъчни и трудови разходи;
- формулират аргументирани препоръки за усъвършенстване на публичните политики, включително в областта на екологичните данъци, управлението на отпадъците и устойчивото земеделие;
- създават предпоставки за подобряване на управленските решения в предприятията и публичния сектор;
- допринасят за повишаване на качеството, прозрачността и съпоставимостта на отчетната и статистическата информация.

Научноизследователската работа се характеризира с ясно изразен интердисциплинарен, теоретико-приложен и аналитичен профил. Изследванията са методологично издържани и демонстрират висока степен на научна зрялост.

Положително впечатление прави:

- последователността и логическата обвързаност на изследваната проблематика;
- адекватният подбор и коректното прилагане на съвременни количествени и качествени методи на анализ;
- ориентацията към дългосрочни тенденции и структурни зависимости, подкрепени с надеждна емпирична база;
- кумулативният характер на научните резултати, формират устойчив и

разпознаваем изследователски профил.

Обобщено мога да подчертая, че в изследванията си, доц. Георгиева не се ограничава до теоретичен и описателен анализ, а предлага свои авторски интерпретации, обобщения и решения, с оригинален и значим научен принос в съответната област, както за теорията, така и за практиката, с потенциал за използване в науката, бизнеса и публичната администрация.

I. ОРИГИНАЛНИ ПРИНОСИ

- За първи път в българската научна литература екологичните разходи са разгледани като самостоятелна, интегрална категория, обединяваща счетоводни, икономически, данъчни и екологични аспекти в контекста на устойчивото развитие.
- Изградена е оригинална концептуална рамка за анализ на взаимовръзките между екологични разходи, икономически растеж, данъчна политика и устойчивост, която надхвърля традиционните секторни и описателни подходи.
- Разработени са авторски интерпретации и обобщения относно ролята на екологичните данъци, субсидиите и нефинансовата отчетност като инструменти за управление на устойчивото развитие.
- Осъществено е количествено изследване на въглеродния отпечатък и екологичните разходи в българското земеделие и икономика, което представлява оригинален емпиричен принос.

II. МЕТОДОЛОГИЧНИ ПРИНОСИ

- Разработен и приложен е комплексен методологичен подход, съчетаващ счетоводно-нормативен анализ, иконометрични модели, регресионен, клъстерен и сравнителен анализ.
- Адаптирани са съвременни иконометрични и статистически методи за изследване на екологични разходи и устойчивост в условията на българската икономика.
- Създадени са алгоритми и аналитични модели за оценка на ефекта от екологични данъци, субсидии и разходи върху икономическия растеж и финансовите резултати.
- Предложен е методологичен модел за интегриране на финансово и нефинансово отчитане, съобразен с международни стандарти и европейски регулаторни изисквания.

III. НАУЧНИ ПРИНОСИ

- Разширени са теоретичните постановки на счетоводната наука относно съдържанието, класификацията и анализа на екологичните разходи.
- Обогатена е научната литература с емпирично обосновани зависимости между екологични разходи, икономически растеж, заетост, данъчни приходи и устойчиво развитие.
- Систематизирани и критично анализирани са международни стандарти, политики и добри практики (ISO, EMAS, GRI, екологично данъчно облагане), като е разкрит техният потенциал за приложение в национален контекст.
- Изследването допринася за развитието на интердисциплинарния научен диалог между счетоводство, икономика, екология и публични финанси.

IV. ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

- Разработени са практически приложими методики за счетоводно отчитане, анализ и контрол на екологични, данъчни и трудови разходи в предприятията.
- Формулирани са конкретни препоръки за публични политики в областта на екологичните данъци, управлението на отпадъците, субсидиите и устойчивото земеделие.
- Създадени са инструменти за подпомагане на управленските решения, основани на измерими и аналитично обосновани показатели.
- Резултатите могат да бъдат използвани в обучението по счетоводство, икономика и устойчиво развитие, както и в практиката на публичната администрация и бизнеса.

7. Критични бележки и препоръки

Наред с отчетливите научни и практико-приложни достойнства на изследователската дейност на кандидата за професор, могат да бъдат отбелязани и някои аспекти, чието допълнително развитие би обогатило научната ѝ кариера. Тъй като доц. Георгиева няма участие в по-големи национални и международни научни проекти, препоръчвам ѝ да бъде по-активна в търсенето и включването в международни и интердисциплинарни изследователски екипи, което ще обогати обмяната на опит и международното ѝ присъствие.

Широкият интердисциплинарен обхват на изследванията на места ограничава възможността за по-задълбочено разглеждане на отделни проблеми. В този смисъл бъдещи изследвания с по-фокусиран тематичен обхват биха позволили по-детайлно теоретично и методологично развитие. По-строгото унифициране на използваната

терминология в отделни публикации би повишило концептуалната последователност и четимост на научните резултати.

Посочените бележки имат препоръчителен характер и не поставят под съмнение цялостната висока оценка на научноизследователската дейност на кандидата, която се отличава със зрялост, оригиналност и значим принос за развитието на съответната научна област.

8. Лични впечатления и становище на рецензента

Познавам Ваня Георгиева от 2007 г. През този период съм се убедил в нейния морал и академична етика. Тя винаги проявява уважение към колегите и демонстрира професионализъм в работата със студенти и докторанти. Отдадена е на качествено обучение и винаги се стреми научните ѝ изследвания и публикации да имат смисъл и реално значение за науката и практиката. Личното ми мнение е, че тя е ценен член на академичната общност в Аграрен университет – Пловдив.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидата считам, че Ваня Георгиева отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение. Тя многократно надхвърля минималните национални изисквания за академичната длъжност „професор“. Общият брой точки, по отделните аспекти на наукометричната справка е 1746.

Това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната ѝ дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по Икономика при Аграрен университет – Пловдив да избере доц. д-р Ваня Кръстева Георгиева за „професор“ по научната специалност **"Икономика и управление (селско стопанство)"**, в катедра "Икономика".

Дата:

Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:...

(проф. д-р Димо Атанасов)